

**EIROPAS CILVĒKTIESĪBU
KONVENCIJAS 3.PANTS:
LATVIJAS LIETAS
EIROPAS CILVĒKTIESĪBU
TIESĀ**

KRISTĪNE LĪCE

LATVIJAS PĀRSTĀVE
STARPTAUTISKAJĀS CILVĒKTIESĪBU INSTITŪCIJĀS

2014.gada 13.novembris

**EIROPAS CILVĒKTIESĪBU
KONVENCIJAS 3.PANTS**

- Panta **materiālais un procesuālais** aspekts:
  - materiālais aspekts ir vardarbības aizliegums;
  - procesuālais aspekts ir valsts pienākums nodrošināt visu sūdzību par vardarbību efektīvu izmeklēšanu.
- 3.panta iztulkošanai ECT izmanto CPT standartus;
- **Pat ja ECT secina, ka nav pārkāpts 3.panta materiālais aspekts, tā joprojām var secināt, ka ir pārkāpts procesuālais aspekts** (*ECT 2012.gada 2.oktobris spriedums lietā «Mitkus pret Latviju»*).

LATVIJAS 3.PANTA LIETAS

- Līdz 2014.gada 13.novembrim – **55 nolēmumi**, kuros ECT vērtējusi, vai noticis Konvencijas 3.panta pārkāpums jeb aptuveni ¼ daļa no visām Latvijas lietām, par kurām ECT ir pieņēmusi nolēmumus;
- ECT izskatījusi sūdzības par uzturēšanās apstākļiem cietumos, par apstākļiem policijas īslaicīgās aizturēšanas izolatoros, par amatpersonu vardarbību, par sūdzību izmeklēšanas efektivitāti.
- Pārkāpumi konstatēti vai atzīti 26 lietās;
- Kopējā izmaksātā kompensācija – gandrīz 200 000 eiro.

Turpinājums – Latvijas 3.panta lietas

- Administratīvās tiesas – efektīvs nacionāls mehānisms sūdzībām par apstākļiem brīvības atņemšanas vietās (salīdzināt ECT 2012.gada 28.februāra spriedumu lietā «*Melnītis pret Latviju*» un 2012.gada 27.novembra spriedumu lietā «*Savičs pret Latviju*» ar 2013.gada 24.septembra lēmumu lietā «*Ignats pret Latviju*» un 2013.gada 5.novembra lēmumu lietā «*Iljins pret Latviju*»);
- Daudz sūdzību par nepienācīgu medicīnisko aprūpi brīvības atņemšanas vietās, bet neviena ECT sprieduma, kas konstatētu 3.panta pārkāpumu šī iemesla dēļ;
- Vairāk nekā puse konstatēto 3.panta pārkāpumu iemesls ir neefektīva sūdzību par iespējamo vardarbību izmeklēšana.

CPT UN ECT: VISPĀRĪGIE SECINĀJUMI

- CPT un ECT mijiedarbība notiek divos veidos:
  - ECT izmanto CPT secinājumus savos nolēmumos (CPT secinājumu «reinkarnācija»);
  - CPT secinājumi tiek izmantoti, lai vērtētu, vai valsts ir izpildījusi ECT spriedumu un novērsusi tajā identificētās problēmas, lai nepieļautu identiskus pārkāpumus nākotnē;

Turpinājums – CPT un ECT: vispārīgie secinājumi

- CPT secinājumu izmantošana ECT nolēmumos:
  - CPT vērtē **kopējo situāciju** konkrētā brīvības atņemšanas vietā; CPT ir **preventīva**;
  - ECT izskata **individuālu sūdzību** un vērtē, vai pieļauts konkrētās personas tiesību pārkāpums; ECT **reagē** uz individuālu sūdzību, taču tās izskatīšanā **var identificēt sistēmisku problēmu**;
  - ECT secinājumi par individuālo situāciju var atšķirties no CPT secinājumiem par kopējo situāciju brīvības atņemšanas vietā (ECT 2012.gada 18.decembra spriedums lietā «Čuprakovs pret Latviju»);

CPT UN ECT: SECINĀJUMI LATVIJAI

- CPT secinājumi var ietekmēt un ietekmē ECT secinājumus; ECT secinājumi ir juridiski saistoši un ar finansiālām sekām;
- Latvijai svarīgās jomas:
  - **apstākļi brīvības atņemšanas vietās**, īpaši policijas īslaicīgās aizturēšanas vietās;
  - administratīvo tiesu piešķirtās **kompensācijas apmērs**;
  - **individuāls izvērtējums** tiesību ierobežošanas pamatojumam;

Turpinājums – CPT un ECT: secinājumi Latvijai

- ieslodzīto personu kategorijas, kurām jāpievērš īpaša uzmanība:
  - **smagi slimas personas vai personas ar invaliditāti** (ECT 2004.gada 2.decembra spriedums lietā «*Farbtuhs pret Latviju*», 2013.gada 25.jūnija spriedums lietā «*Grimailovs pret Latviju*»);
  - personas, kuras **iepriekš sadarbojušās ar tiesībsargājošajām iestādēm** (ECT 2012.gada 17.aprīļa spriedums lietā «*J.L. pret Latviju*», 2013.gada 29.oktobra spriedums lietā «*D.F. pret Latviju*»);
  - **uz mūžu notiesātie** (ECT 2012.gada 27.novembra spriedums lietā «*Savičs pret Latviju*»);

Turpinājums – CPT un ECT: secinājumi Latvijai

- Ieslodzītās personas **veselības stāvokļa fiksēšana;**
- Sūdzību par iespējamo vardarbību **izmeklēšanas efektivitāte, īpaši neatkarība** (ECT 2010.gada 21.decembra spriedums lietā «*Jasinskis pret Latviju*», 2012.gada 2.oktobra spriedums lietā «*Jurijs Dmitrijevs pret Latviju*», 2012.gada 11.decembra spriedumi lietās «*Timofejevi pret Latviju*» un «*Vovruško pret Latviju*», 2013.gada 28.maija spriedums lietā «*Sorokins un Sorokina pret Latviju*», 2013.gada 2.jūlija spriedums lietā «*Holodenko pret Latviju*», 2014.gada 11.februāra spriedums lietā «*Sapožkovs pret Latviju*», 2014.gada 25.februāra spriedums lietā «*Kaspars Bērziņš pret Latviju*», 2014.gada 15.aprīļa spriedums lietā «*Djundjiks pret Latviju*»).

PALDIES PAR UZMANĪBU!

**KRISTĪNE LĪCE
LATVIJAS PĀRSTĀVE
STARPTAUTISKAJĀS CILVĒKTIESĪBU INSTITŪCIJĀS**